

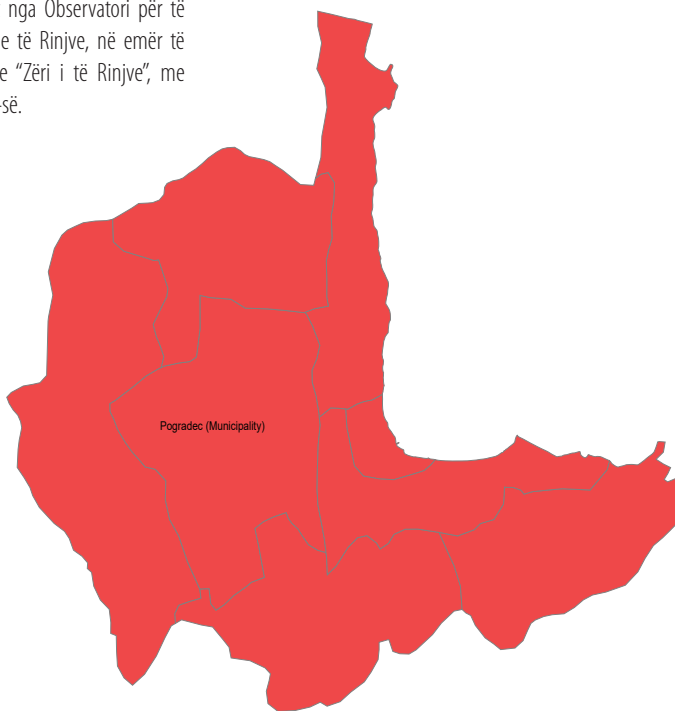
“TË BUXHETOJMË PËR RININË ME RININË”

Bashkia Pogradec

Kjo analizë u përgatit nga Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në emër të Rrjetit të Organizatave “Zëri i të Rinjve”, me mbështetjen e UNFPA-së.

Dhjetor 2019

Autor:

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve

© Aplikimet për leje për të shumëfishuar ose përkthyer pjesë nga ky publikim duhet të dërgohen në:

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve (Observatori)

Rr. "Brigada VIII", Pall. LID, K.1, Z.1, Tiranë, Shqipëri

Tel: 00355 42 258 987

Email: info@observator.org.al

Webmail: www.observator.org.al

Kjo analizë u mundësua nga UNFPA me ekspertizën e Observatorit për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në kuadër të projektit "Leave No One Behind" ("Askush të mos mbetet pas"), një Program i përbashkët i OKB-së i financuar nga Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) dhe që zbatohet nga katër agjensi të OKB-së: UNDP, UNFPA, UNICEF dhe UN WOMEN, në partneritet me Qeverinë Shqiptare. Ky projekt synon fuqizimin e personave vulnerabël në Shqipëri që të kenë akses dhe mundësi të barabarta në shërbimet publike, të kenë një zë në vendimmarrjen publike, që ndikon në jetën e tyre, si dhe që t'u kërkojnë llogari zyrtarëve publikë, duke i mbajtur përgjegjës për dështimet apo arritjet.

Një falenderim i shkon stafit të Bashkisë së Pogradecit që ka bashkëpunuar me Observatorin dhe ka mundësuar të dhënat ndër vite mbi aktivitetet dhe buxhetin e planifikuar dhe realizuar për të rejtat dhe të rinjtë. Në veçanti falenderojmë z. Ilir Xhangolli - Kryetar i Bashkisë Pogradec, z. Arbi Basho – Punonjës Social dhe znj. Lindita Bice, Drejtore e Shërbimeve Sociale në Bashki.

Përmbytja e këtij publikimi është përgjegjësi e Observatorit në emër të Rrjetit të Organizatave "Zëri i të Rinjve". Opinionet e shprehura këtu janë të autorëve/autoreve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht opinionet e UNFPA-së.

PËRSE BUXHETIMI “PËR RININË” DHE “ME RININË”?

Rinia në Shqipëri është pjesë e programit dhe politikave të qeverisë dhe citohet si grup prioritar në dokumenta të veçantë të hartuar për këtë qëllim. Ofrimi i një tërësie shërbimesh dhe informacionesh edukuese në fushën e shëndetësisë, arsimit, punësimit, zhvillimit ekonomik, kulturës, sportit, argëtimit, mjedisit e vullnetarizimit, si dhe angazhimi i rinisë në proceset planifikuese e vendimmarrëse, është domosdoshmëri¹. Këto shërbime mund dhe duhet të ofrohen kryesisht nga njësitë bazë të vetëqeverisjes vendore (bashkitë), të cilat janë më afër qytetarëve dhe qytetarëve, si dhe njohin më mirë nevojat e tyre.

Të rejtat dhe të rinjtë duhet të jenë pjesë e iniciativave planifikuese e zhvilluese të ndërmarra si në nivel qendror ashtu edhe nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, sidomos nga bashkitë.

Ligji 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore” në nenin 38 pika 2 të tij kërkon shprehimisht që, pas finalizimit të projekt dokumentit të programit buxhetor afatmesëm të rishikuar, kryetari i njësisë së vetëqeverisjes vendore merr masa për publikimin e tij dhe më pas organizon seanca dëgjimore me komunitetin dhe grupet e interesit². Në këtë kuadër, bashkitë mund dhe duhet të mbështetin iniciativat e tyre planifikuese buxhetore për të rejtat dhe të rinjtë në nevojat e këtij grupi, duke u udhëhequr dhe zbatuar legjislacionin në fuqi dhe dokumentat kryesorë strategjikë të hartuar për këtë qëllim. Si dy nga më të rëndësishmet mund të përmendim:

- 1. Ligji 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”** si një nga ligjet bazë mbi të cilin organizojnë punën dhe funksionojnë njësitë e vetëqeverisjes vendore, ka të shprehur qartësisht detyrimin dhe përgjegjësinë për trajtimin me prioritet të rinisë. Konkretisht këto detyrime evidentohen në:
 - nenin 3 ku përcaktohet misioni i vetëqeverisjes vendore, në pikat d), dh) dhe f) sipas të cilave realizimi i shërbimeve duhet të bëhet në forma të përshtatshme, bazuar në nevojat e antareve dhe antarëve të bashkësisë, në përputhje me standardet e kërkuara me ligj apo akte të tjera normative si dhe përmes nxitjes efektive të pjesëmarrjes gjithëpërfshirëse të bashkësisë në qeverisjen vendore;
 - nenin 23 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e infrastrukturës dhe shërbimeve publike (kryesisht në mirëmbajtjen e institucioneve arsimore apo zhvillimin e aktiviteteve edukuese e promovuese në fushën e shëndetësisë, etj);
 - nenin 24 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e shërbimeve sociale;
 - nenin 25 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e kulturës, sportit dhe shërbimeve argëtuese;
 - nenin 26 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e mbrojtjes së mjedisit;
 - nenin 28 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e zhvillimit ekonomik vendor;
 - nenin 29 ku përcaktohen funksionet e bashkisë në fushën e sigurisë publike.

1. Fushat e mësipërme përbëjnë dhe thelbin e objektivave të përgjithshme të Planit Kombëtar të Veprimit për Rininë 2015–2020

2. Ligji Nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, neni 38, pika 2, fq. 16

Garantimi i pjesëmarrjes publike të grupeve të ndryshme shoqërore në procesin e vendimmarrjes, shprehet qartësisht edhe në nenin 16 të këtij ligji, ku përcaktohet detyrimi për konsultime publike në njësitë e vetëqeverisjes vendore.

- 2. Plani Kombëtar i Veprimit për Rininë (PKVR) 2015-2020**, miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave Nr. 383, datë 6 maj 2015, është një ndër dokumentat kryesorë që udhëheq punën e qeverisjes qendrore si dhe të njëjste të vetëqeverisjes vendore për veprime dhe masa për të rejat dhe të rinjtë në Shqipëri. Qëllimi i këtij plani është zhvillimi dhe koordinimi i politikave ndërsektoriale rinore në edukim, punësim, shëndetësi e kulturë, si dhe forcimi i pjesëmarrjes së të rejave e të rinjve në jetën shoqërore dhe proceset vendimmarrëse. Misioni i Planit Kombëtar të Veprimit për Rininë 2015–2020, qartësisht evidenton nevojën për *“përmirësim të cilësisë së jetës së të rejave e të rinjve dhe forcim të statusit të tyre, përmes zhvillimit të më shumë mundësive në edukim, punësim, shëndetësi, kulturë, si dhe rritje të pjesëmarrjes së plotë të tyre në shoqëri dhe vendimmarrje”*³. Bazuar mbi këtë dokument strategjik, njësitë e vetëqeverisjes vendore duhet të hartojnë dhe zbatojnë planet e tyre të veprimit në nivel vendor, duke synuar përmbushjen e misionit dhe qëllimit të sipërcituar.

SI PARAQITET SITUATA NË BASHKINË E POGRADECIT?

Në planifikimet dhe ndërhyrjet në shërbim të komunitetit – pra përfshirë edhe rininë - Bashkia e Pogradecit orientohet kryesisht përmes Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020. Po kështu është hartuar dhe pritet të miratohet së shpejti Plani i Kujdesit Social 2019 - 2023. Ndërsa në terma buxhetorë, është përgatitur Plani Buxhetor Afatmesëm 2019–2021, mbi bazën e të cilit, në përputhje me ligjin për financat e vetëqeverisjes vendore, bëhet dhe planifikimi buxhetor vjetor.

Bazuar në informacionin e dhënë nga bashkia, situata në lidhje me të rejat dhe të rinjtë paraqitet si në vijim:

- Bashkia e Pogradecit **disponon të dhëna të sakta** të numrit të të rejave dhe të rinjve të grupmoshës 15–29 vjeç (sipas këtyre të dhënave në bashkinë e Pogradecit jetojnë 19,200 të reja e të rinj të kësaj grupmoshe).
- Në Pogradec ka 38 (tridhjetë e tetë) shkolla të mesme dhe 1 (një) shkollë të mesme profesionale, bazuar në draft Planin e Kujdesit Social si dhe 1 (një) universitet, **por nuk ka një qendër rinore**, por Bashkia është duke negociuar/ po bashkëpunon për Planifikimin me Vetëqeverisjen Vendore (PLGP) për ngritjen e një qendre rinore. Gjithashtu ekzistojnë edhe organizatë lokale, si Shoqata “Unë gruaje”, Bordi Rinor si grupim formal.
- Pranë Bashkisë është ngritur me iniciativën e një grupi të rinjsh nga shkollat dhe institucionet që ofrojnë shërbime për të rinjtë në vitin 2016 **Bordi Rinor** i përbërë nga 5 të reja e të rinj të përzgjedhur sipas antarëve të Këshillit nga parti të ndryshme. Bordi Rinor funksionon sipas një rregulloreje të miratuar nga Këshilli Bashkiak.

3. Plani Kombëtar i Veprimit për Rininë 2015–2020, fq.9

- **Kujdesi shëndetësor** është pjesë e integruar e draft Planit të Kujdesit Social 2019 – 2023⁴, në proces miratimi. Megjithatë, në strukturën e bashkisë **nuk ka të emëruar një punonjës apo punonjëse**, si specialist/specialiste të shëndetësisë.
- **Nuk ekziston një plan sektorial për rininë** (që të bazohet dhe në Planin Kombëtar të Veprimit për Rininë), megjithatë, disa nga prioritetet lidhur me rininë citohen në draft “Planin e Kujdesit Social 2019 – 2023”, në proces miratimi (ku ndër të tjera, në objektivin specifik 3.5. theksohen: përfshirja e të rinjve në aktivitete vullnetare; ndërmjetësim për trajnime dhe kurse të formimit profesional për të rinjtë e papunë; shërbime ndërmjetësimi nëpërmjet zyrës së punës për punësimin e të rinjve të papunë; si dhe organizimi i fushatave ndërgjegjësuere për parandalimin e përdorimit të drogës dhe alkoolit nga të rinjtë. Po kështu edhe në objektivin 4.1. theksohen aktivitete sensibilizuese me të rinjtë në shkollat⁴). Po kështu në Bashki **nuk ka ndonjë drejtori apo sektor të veçantë përgjegjës për çështjet e rinisë** dhe **as specialist/specialiste** të emëruar për këtë qëllim.
- Bashkia në katër vitet e fundit (2015–2018) ka zbatuar dy programe kryesore për rininë që lidhen me luftën kundër ekstremizmit të dhunshëm, si dhe me luftën kundër dhunës me bazë gjinore. Për **vitin 2019**, po zbatohen këto programe: të rinjtë në Pogradec, promovues të paqes dhe tolerancës fetare; fushatë sensibilizuese kundër trafikimit të fëmijëve (mbështetur nga Organizata “Të ndryshëm dhe Të barabartë”), si dhe aktivitete avokuese rreth shërbimeve sociale, organizatave e shoqërisë civile lokale në bashkëpunim Njësinë e Mbrojtjes së Fëmijëve (mbështetur nga IRCA). Gjithashtu në 21.11.2019, Bashkia Pogradec ka nënshkruar një Marrëveshje Bashkëpunimi 2 (dy) vjeçare me **Observatorin për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në emër të rrjetit të organizatave “Zëri i të Rinjve”**, me qëllim mobilizimin, integrimin dhe fuqizimin e potencialeve të të rejave dhe të rinjve përmes shërbimeve ndërgjegjësuere, informuese, avokuese e lobuese, në fushat e edukimit, kujdesit, shëndetit dhe punësimit.
- Këshilli Bashkiak nuk ka zhvilluar seanca dëgjimore dedikuar çështjeve të rinisë, por në takimet e organizuara nga të rejat dhe të rinjtë janë ftuar dhe kanë marrë pjesë edhe antare dhe antarë të Këshillit Bashkiak. Shqetësimi kryesor i ngritur nga të rejat dhe të rinjtë në këto takime lidhet pikërisht me mungesën e qendrës rinore dhe nevojën për më shumë aktivitete që të fokusohen tek rinia. Gjithashtu, të rejat e të rinjtë kanë mundësi të ngrenë zërin për problemet që i shqetësojnë, edhe nëpërmjet komunikimit elektronik përmes faqes zyrtare të Bashkisë (www.bashkiapogradec.gov.al).
- **Në lidhje me buxhetin e bashkisë dedikuar direkt ose indirekt rinisë** ndër vite, ka një buxhet të planifikuar për vitin 2019 për “Shërbimet Sociale” (300,000 Lekë) brenda të cilave janë parashikuar edhe shpenzime për aktivitete që lidhen me rininë. Ndërkohë që në draft Planin e Kujdesit Social 2019 – 2023, janë parashikuar nën objektivat 3.5 dhe 4.1 këto vlera buxhetore (për gjithë kohëzgjatjen e planit) për rininë: a) Përfshirja e të rinjve në aktivitete vullnetare – 4,050,000 Lekë; b) Ndërmjetësim për trajnime dhe kurse të formimit profesional për të rinjtë e papunë – 6,000,000 Lekë; c) Organizimi i fushatave ndërgjegjësuere për parandalimin e përdorimit të drogës dhe alkoolit nga të rinjtë – 2,500,000 Lekë; d) Organizimi i aktiviteteve

4. Për më shumë referohu tek Draft Planin e Kujdesit Social 2019 – 2013 në fq.35.

edukuese për të rinjtë në shkolla – 1,100,000 Lekë; e) Program sensibilizues kundër diskriminimit – 1,100,000 Lekë.

- Njoftimet e ndryshme përfshirë edhe ato për të rejat dhe të rinjtë (të tilla si njoftime mbi edukimin, trajnimin apo bursat) pasqyrohen on-line në faqen e internetit të bashkisë: www.bashkiapogradec.gov.al
- Bashkia **nuk ka bërë ndonjë vlerësim/anketim për të identifikuar nevojat dhe prioritetet** e të reja dhe të rinjve në Pogradec.
- Kur pyetet për rëndësinë e aktiviteteve me fokus shëndetin seksual e riprodhues si dhe ato sensibilizuese për shëndetin dhe kujdesin shëndetësor, bashkia i vlerëson si aktivitete tepër të rëndësishme, së bashku me: pasjen e një manuali shpjegues për të rejat e të rinjtë për t'u njohur me të drejtat e tyre mbi shëndetin e kujdesin shëndetësor; shkëmbimin e eksperiencave mes të reja dhe të rinjve nga bashki të ndryshme me ndërmjetësimin e drejtuesve vendorë; mbajtjen e një regjistri statistikor vendor për sëmundje që lidhen me shëndetin seksual dhe riprodhues; si dhe me shëndetin në tërësi të të reja dhe të rinjve, etj.

Ndërkohë, nga një anketim i kryer nga UNFPA me ekspertizën e Observatorit për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve, në emër të Rrjetit të Organizatave "Zëri i Rinjve" me 100 të reja e të rinj të bashkisë Pogradec (50% nga zonat urbane, si Shkolla e mesme Gjergj Pekmezi, Shkolla e mesme Muharrem Collaku dhe 50% nga zonat rurale të njëjësive administrative, si: Shkolla Rilindja, Shkolla Fan S. Noli, Shkolla Skënder Durbaku, Shkolla 14 Engjëjt, Shkolla Dëshmorët e Pojskës, Shkolla Qemal Bazelli), gjatë periudhës mars 2019, rezulton se:

- **Të gjithë të rinjtë e anketuar janë shprehur se nuk kanë dëgjuar më parë për SDGs.** Në rrethana të tilla, kur asnjë prej të rinjve të anketuar nuk ka dëgjuar më parë për SDGs, mbetet një punë e madhe informuese për t'u bërë si nga institucionet lokale ashtu edhe nga organizatat e shoqërisë civile.
- **1 në 19 të reja dhe të rinj të anketuar nuk kanë marrë ndonjëherë informacion** mbi shëndetin seksual dhe riprodhues. **Shkolla dhe interneti** janë burimi më i shpeshtë i informacionit të përdorur për pasurimin e njohurive të të reja dhe të rinjve mbi këtë çështje. Veç këtyre burimeve, **trajnimet** konsiderohen gjithashtu shumë të rëndësishme dhe të kërkuara nga të rejat dhe të rinjtë për të marrë njohuri dhe informacione sa më të sakta mbi shëndetin seksual dhe riprodhues. 10% e të reja dhe të rinjve kanë cituar si burim të rëndësishëm në këtë drejtim edhe **median**.
- **Shumica e të reja dhe të rinjve (69%)** shprehen se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues **është pjesërisht i mjaftueshëm. 9% e të reja dhe të rinjve në zonat urbane** shprehen se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues është **i mjaftueshëm**, përkundrajt **12% të të reja dhe të rinjve në zonat rurale**. Po kështu, **4% e të reja dhe të rinjve në zonat rurale** shprehen se informacioni i marrë në shkollë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues **nuk është i mjaftueshëm**.

- **68% e të rejave dhe të rinjve në zonat rurale** dhe **82% në zonat urbane nuk flasin me prindërit** e tyre mbi çështjet e shëndetit seksual dhe riprodhues. **6% e të rejave dhe të rinjve në zonat urbane** dhe **8% e të rejave dhe të rinjve në zonat rurale** pohojnë se flasin me prindërit e tyre mbi këto çështje. Por, **asnjëra/asnjëri** prej të anketuarve nuk komunikon për këtë gjë me babain. Të rejtat dhe të rinjtë shprehën se **e kanë më të lehtë që të komunikojnë me shokët/shoqet** (10% në zonat urbane dhe 14% në zonat rurale) ose vetëm me nënën (8% në zonat urbane dhe 8% në zonat rurale). **8% e të rinjve në zonat rurale** shprehën se **nuk mundën** të komunikojnë mbi shëndetin seksual dhe riprodhues në familjet e tyre.
- **1 në 2 të reja dhe të rinj** janë në dijeni të programeve/ prioritetëve të bashkisë në lidhje me rininë (më së shumti djemtë në zonat urbane, në masën 76% përkundrejt 72% e vajzave, si dhe djemtë në zonat rurale, në masën 52% përkundrejt 16% e vajzave).
- Një pjesë e të rejave dhe të rinjve (10% në zonat urbane dhe 12% në zonat rurale) shprehën se **nuk kanë marrë ndonjëherë pjesë në takimet** që bashkia ka zhvilluar me të rejtat dhe të rinjtë për përcaktimin e prioritetëve të zhvillimit të zonës. 22% e të rejave dhe të rinjve nga zonat urbane dhe 16% e të rejave dhe të rinjve nga zonat rurale janë shprehur se kanë marrë pjesë ndonjëherë, shpesh ose gjithmonë në takimet e organizuara nga bashkia për këtë qëllim.
- Informacionet nga bashkia të rejtat dhe të rinjtë e zonave urbane i marrin kryesisht nga **faqja zyrtare e Bashkisë** (66% e të rejave dhe të rinjve nga zonat rurale dhe 28% e të rejave dhe të rinjve nga zonat urbane). Buletinet informative dhe zyra e administratës nuk rezultojnë të jenë mjete të përdorura nga të rejtat dhe të rinjtë në zonat urbane apo rurale për marrjen e informacioneve mbi programet e Bashkisë.
- **Aktivitetet dhe shërbime rinore (përmes qendrës rinore, klubeve sportive, bibliotekës, kinemasë, këndeve sportive), trajnimet dhe njoftimet publike** janë programet më të preferuara që të rejtat dhe të rinjtë do të donin të përfitonin nga Bashkia e Pogradecit. Gjithashtu të rejtat dhe të rinjtë kanë vlerësuar si përpjekje të mira por, që kanë nevojë për përmirësim, edhe zyrën e shërbimeve "One-stop" të aksesueshme për të gjithë, mundësinë e e-shërbimeve për të rejtat dhe të rinjtë, si dhe sigurimin e shërbimeve administrative në përputhje me nevojat e të rejave dhe të rinjve.

ÇFARË MUND TË PËRFSHIHET NË BUXHETIN E VITIT 2020 PËR RININË?

Bashkia e Pogradecit, në përbushje të detyrimeve dhe përgjegjësisë të saj për përmirësimin e situatës së të rejave dhe të rinjve, si dhe në zbatim të Planit Kombëtar të Veprimit për Rininë 2015–2020 mund të përfshijë në planifikimin buxhetor për vitin 2020, disa nga veprimet që përshkruhen në vijim:

QËLLIMI	VEPRIMI / PROJEKTI	KOHËZGJATJA	TREGUES	SHËNIME
<p>1. Nxitja dhe pjesëmarrja të rejave dhe të rinjve në proceset dhe vendimmarrjet demokratike</p>	<p>1.1 Fuqizimi i Bordit Rinor dhe nxitja e pjesëmarrjes aktive të tij në proceset vendimmarrëse të Bashkisë. (Rëndësi duhet t'i jepet përbërjes së Bordit Rinor që duhet të respektojë balancën gjinore dhe përfaqësimin e të rejave dhe të rinjve nga grupe të pafavorizuara, si persona me aftësi të kufizuara, minoriteti Rom, Egjiptjan, komuniteti LGBTI, etj).</p>	<p>- 2020 - e në vijim: Aktivizimi i këtij Bordi në mbledhjet dhe proceset vendimmarrëse të bashkisë.</p>	<p>- Lista e antarëve dhe antareve të Bordit Rinor, publikuar në faqen e internetit të bashkisë.</p> <p>- Rregullorja e funksionimit të Bordit Rinor e publikuar në faqen e internetit të Bashkisë.</p> <p>- Pjesëmarrja dhe diskutimi i tyre pasqyruar në proces-verbalet e mbledhjeve përkatëse.</p>	<p>Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 1, aktivitetin 1.2.2 të PKVR 2015-2020. Ai mund të kryhet në bashkëpunim me rrjetin e organizatave "Zëri i të rinjve", si dhe me të rejtat dhe të rinjtë në shkolla.</p>
	<p>1.2 Aktivitete sensibilizuese me qëllim zvogëlimin e stereotipeve/ diskriminimit gjinor dhe përfshirjen e të rejave dhe të rinjve në proceset vendimmarrëse dhe jetën publike.</p>	<p>Gjatë gjithë vitit 2020</p>	<p>- Numri i aktiviteteve me fokus diskriminimin gjinor dhe përfshirjen e rinisë në vendimmarrje, të organizuara nga bashkia në shkollat e mesme dhe nëntë-vjeçare të qytetit dhe të njërive administrative përreth.</p> <p>- Numri i të rejave dhe të rinjve të pranishëm si dhe që japin mendim në mbledhjet e Këshillit Bashkiak apo seancat / dëgjesat publike që organizon bashkia për çështje të ndryshme.</p>	<p>Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 1, aktivitetin 1.2.3 të PKVR 2015-2020.</p> <p>Nëpunësi i Barazisë Gjinore në bashki mund ta përfshijë organizimin e aktiviteteve të tilla në shkolla si pjesë të punës edukuese / informuese për çështjet e barazisë gjinore dhe mosdiskriminimit. Ky aktivitet shkon në linjë edhe me planifikimet në draft PKS 2019 - 2023</p>

QËLLIMI	VEPRIMI / PROJEKTI	KOHËZGJATJA	TREGUES	SHËNIME
2. Zbatimi i veprimeve të parashikuara në draft PKS në lidhje me nxitjen e punësimit të të rejave dhe të rinjve përmes politikave efektive të tregut të punës	Sipas Planit të Kujdesit Social			
3. Nxitja e përfshirjes së të rejave dhe të rinjve në aktivitete mjedisore	3.1 Nxitja e pjesëmarrjes aktive të të rejave dhe të rinjve në hartimin dhe monitorimin e politikave mjedisore në nivel lokal.	Gjatë gjithë vitit 2020		Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 3, aktivitetin 3.7.2 të PKVR 2015–2020.
	3.2 Aktivitete pastrimi, pyllëzimi apo riciklimi me qëllim rritjen e sensibilitetit të të rejave dhe të rinjve, si dhe komunitetit në tërësi mbi mbrojtjen e mjedisit.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Numri i aktiviteteve sensibilizuese të organizuara. - Numri i pemëve të mbjella dhe sasia e plehrave të grumbulluara apo ricikluara. 	Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 3, aktivitetin 3.7.5 të PKVR 2015–2020.
	3.3 Aktivitete sensibilizuese mbi mjedisin dhe ndikimin e tij në shëndetin e gjeneratës së re.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Numri i aktiviteteve të zhvilluara. - Numri i të rejave dhe të rinjve pjesëmarrës / pjesëmarrës. 	Ky veprim mund të jetë pjesë e aktiviteteve që duhet të organizojë Drejtoria e Shërbimeve Sociale në Bashki.

QËLLIMI	VEPRIMI / PROJEKTI	KOHËZGJATJA	TREGUES	SHËNIME
4. Nxitja e përfshirjes së të rejave dhe të rinjve në aktivitete artistike e kulturore	4.1 Mbështetje për grupet e reja rinore kulturore dhe artistike (këngë, teatër, animacione) të krijuara nga të rejtat dhe të rinjtë e shkollave të Pogradecit dhe përfshirja e tyre në ngjarje apo festa të rëndësishme të qytetit.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Numri i grupeve të reja rinore të mbështetura. – Numri i aktiviteteve të bashkisë në të cilat janë të ftuara dhe kanë performuar këto grupe rinore. 	Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 6, aktivitetin 6.1.2 të PKVR 2015–2020.
	4.2 Promovimi i jetës artistike dhe kulturore përmes organizimit të aktiviteteve artistike-kulturore edhe në zonat rurale.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Numri i aktiviteteve artistike-kulturore të organizuara me mbështetjen e bashkisë, në zonat rurale, me grupet rinore. 	Ky veprim është në përputhje me objektivin strategjik 6, aktivitetin 6.2.1 të PKVR 2015–2020.
5. Nxitja e përfshirjes së të rejave dhe të rinjve në aktivitete edukuese shëndetësore	5.1 Aktivitete që promovojnë një kulturë të hapur dhe të lirë rreth shëndetit seksual, për të ulur stigmatizmin dhe diskriminimin.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Numri i aktiviteteve të zhvilluara në shkollat e qytetit dhe në zonat rurale. – Numri i të rejave dhe të rinjve që marrin pjesë. 	Ky veprim mund të jetë pjesë e aktiviteteve që duhet të organizojë Drejtoria e Shërbimeve Sociale në Bashki.
	5.2. Krijimi dhe mbështetja e grupeve “edukatorë bashkëmohatarë” (“peer education groups”) për nxitjen e organizimit të aktiviteteve edukuese shëndetësore mes të rejave dhe të rinjve në zonat rurale, si dhe në komunitetin Rom, Egjiptjan, LGBTI, etj.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Grupet e “edukatorëve bashkëmohatarë” të krijuara. – Numri i aktiviteteve të organizuara nga grupet e “edukatorëve bashkëmohatarë” me të rejtat dhe të rinjtë e zonave apo komuniteteve të caktuara. 	Ky veprim mund të jetë pjesë e aktiviteteve që duhet të organizojë Drejtoria e Shërbimeve Sociale në Bashki, në bashkëpunim me Rrjetin e organizatave “Zëri i të rinjve”.

QËLLIMI	VEPRIMI / PROJEKTI	KOHËZGJATJA	TREGUES	SHËNIME
	5.3 Konkurse mes shkollave të mesme mbi rolin e qeverisjes vendore në çështje të shëndetit seksual dhe riprodhues.	Gjatë ditëve dedikuar shëndetit përgjatë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Numri i aktiviteteve të zhvilluara në shkollat e qytetit dhe në zonat rurale. – Numri i të rejave dhe të rinjve që marrin pjesë. 	Ky veprim mund të jetë pjesë e aktiviteteve që duhet të organizojë Drejtoria e Shërbimeve Sociale në Bashki.
6. Nxitja e përfshirjes së të rejave dhe të rinjve në aktivitete për arritjen e Objektivave të Zhvillimit të Qendrushëm (Sustainable Development Goals – SDGs)	6.1. Aktivitete informuese mbi SDG-të me qëllim njohjen e tyre dhe sensibilizimin e të rejave dhe të rinjve mbi rolin që mund dhe duhet të luajnë për përbushjen e këtyre objektivave.	Gjatë gjithë vitit 2020	<ul style="list-style-type: none"> – Numri i aktiviteteve me fokus SDG-të, të organizuara nga bashkia në bashkëpunim me Rrjetin “Zëri i të rinjve” në shkollat e mesme të qytetit. 	Në realizimin e aktiviteteve të tilla mund të angazhohet jo vetëm Nëpunësi i Barazisë Gjinore por edhe stafi përgjegjës në bashki për çështje të edukimit.
	6.2. Mbështetja e iniciativës “Rinia pogradecare për SDG-të”, përmes hartimit dhe financimit për zbatimin e një plani veprimesh konkrete në këtë drejtim.	<p>Janar - Mars 2020: Hartimi i dokumentit të planit të veprimeve për përfshirjen e të rejave dhe të rinjve në arritjen e SDG-ve.</p> <p>Prill – Dhjetor 2020, e në vijim: Zbatimi i planit të hartuar, duke ofruar mbështetjen e duhur financiare, infrastrukturore, etj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dokumenti i Planit të Veprimeve për arritjen e SDG-ve përmes kontributit të të rejave dhe të rinjve. – Numri i iniciativave të financuara nga bashkia, për t’u zbatuar nga të rejtat dhe të rinjtë në kuadër të SDG-ve. 	Bashkëpunimi me Rrjetin “Zëri i të rinjve”, si dhe me akademikët dhe median, lehtëson zhvillimin e aktiviteteve të tilla dhe ndihmon në prezantimin e ideve inovative për të kontribuar për arritjen e SDG-ve.

	<p>6.3. Panairi i ideve në kuadër të "Ditës Botërore të Aftësive të të rejave dhe të rinjve"⁵, bazuar në trajnimet e formimit profesional të ofruara mbi bazën e nevojave dhe karakteristikave të zonës.</p>	<p>Korrik 2020</p>	<p>- Panairi i organizuar në bashkëpunim me AFP dhe ZRP. -Numri i ideve të prezantuara. -Numri i të rejave dhe të rinjve pjesëmarrës/e.</p>	<p>Ky aktivitet është në përputhje me SDG 4 "Sigurimi i arsimit cilësor gjithëpërfshirës e të barabartë për të gjithë dhe nxitja e mundësive të të nxëniet gjatë gjithë jetës". Aktiviteti mund të kombinohet (dhe kontribuon) edhe me veprimet e planifikuara në qëllimin 2, të fokusuar tek rinia dhe nxitja e punësimit (siç paraqiten më sipër në këtë tabelë).</p>
--	---	--------------------	---	---

5. Për të rritur ndërgjegjësimin mbi rëndësinë e investimit në zhvillimin e aftësive të të rejave dhe të rinjve, Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara vendosi në Rezolutën A/RES/69/145 që data 15 Korrik të njihet si Dita Botërore e Aftësive të të rejave dhe të rinjve (World Youth Skills Day). Për më shumë informacion vizitoni faqen: <http://www.un.org/en/events/youthskillsday/index.shtml>

ÇFARË HAPASH DUHET TË HEDHË BASHKIA PARALELISHT ME PËRFSHIRJEN NË BUXHETIN E VITIT 2020 TË DISA PREJ VEPRIMEVE TË PROPOZUARA MË SIPËR?

- Të përditësojë bazën e të dhënave (databazën) në lidhje me numrin e të rejave dhe të rinjve në qytet dhe zonat rurale pjesë e territorit të bashkisë, duke siguruar që kjo bazë të dhënash të përmbajë detaje mbi gjininë, moshën, aftësitë e kufizuara të tyre, etninë, orientimin seksual, vendbanimin, etj.
- Të nxitë fuqizimin e Bordit Rinor dhe të mundësojë pjesëmarrjen e tij jo vetëm në takime dhe dëgjesa me fokus çështjet e rinisë, por edhe në takime dhe dëgjesa publike që bashkia organizon për çështje të ndryshme të lidhura me shëndetësinë, arsimin, punësimin, zhvillimin ekonomik, etj.
- Të bashkëpunojë me rrjetin “Zëri i të Rinjve” me qëllim ofrimin e modelit për nxitjen e krijimit të grupeve dhe shoqatave rinore, nga të rejat dhe të rinjtë e qytetit dhe të zonave rurale pjesë e territorit të bashkisë.
- Të organizojë sesione të hapura dhe dëgjesa publike me fokus të veçantë të rejat dhe të rinjtë dhe nevojat e tyre. Për të siguruar pjesëmarrjen në këto sesione apo dëgjesa, të organizojë fillimisht takime të shkurtra informuese në shkollat e qytetit dhe të zonave rurale, ku të ftohen të rejat dhe të rinjtë të bëhen pjesë e dëgjesave që do të organizojë bashkia. Në këto takime duhet të paraqitet dhe kalendari i dëgjesave që mendohet të organizohen. Një kopje e këtij kalendari me datat, oraret dhe vendin e organizimit të këtyre dëgjesave duhet të publikohet edhe në faqen e internetit të bashkisë.
- Të marrë masa për të caktuar një specialiste/specialist që në përshkrimin e punës së saj/tij të ketë detyra që lidhen specifikisht me rininë dhe ndjekjen e prioriteteve të saj. Po kështu, Bashkia duhet të marrë masa për të caktuar një specialiste/specialist që në përshkrimin e punës së saj/tij të ketë detyra që lidhen specifikisht me shëndetësinë dhe ndjekjen e prioriteteve të saj.
- Të marrë masa që të koordinojë aktivitetet shëndetësore, edukuese e kulturore me prioritetet që lidhen me rininë në këto drejtime. Të mundësojë shkëmbime eksperiencash me bashki të tjera ku grupimet rinore janë më aktive.
- Të hartojë një plan veprimi lokal për rininë, ku të përmbliiden të gjitha veprimet e parashikuara në dokumenta të tjerë zhvillimorë të bashkisë, por edhe veprime të tjera të dosmosdoshme për adresimin e çështjeve rinore në fusha të ndryshme. Ky plan veprimi duhet të mbështetet në PKVR 2015-2020 (pjesë e këtyre veprimeve janë dhënë në tabelën mësipër me sugjerime për aktivitetet që duhet të përfshihen në buxhetin e vitit 2020 të bashkisë, me fokus rininë).
- Të marrë masa që në takimet dhe dëgjesat për rishikimin dhe zbatimin e buxhetit vjetor 2020, të sigurojë pjesëmarrjen e të rejave dhe të rinjve nga grupe të ndryshme (përfshirë edhe nga grupet e pafavorizuara si Romë, Egjiptjanë, PAK, LGBTI, etj). Bashkëpunimi me rrjetin e organizatave “Zëri i të rinjve” është i domosdoshëm në këtë drejtim, sidomos për të siguruar pjesëmarrjen e të rejave dhe të rinjve nga grupet e ndryshme të sipërcituara, të rejave dhe të rinjve nga zonat rurale, etj.
- Të marrë masa për ngritjen e Qendrës Rinore siç është diskutuar.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Dhjetor 2019

Leave
No One
Behind

